

ไทยแลนด์ 4.0 กับภาคการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การฝึกอบรม Smart Officer กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2560
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กรอบการบรรยาย

1. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก ก้าวสู่บริบทใหม่
ในการพัฒนาภาคเกษตร

2. แนวคิดเกี่ยวกับ Thailand 4.0

3. สถานการณ์การเกษตรไทย และการปฏิรูปสู่เกษตร 4.0

ทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตร

1. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก ก้าวสู่บริบทใหม่ในการพัฒนา

6 MEGA-TRENDS

1

ความก้าวหน้าในการ
พัฒนาเทคโนโลยี

6

เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นอัจฉริยะต้อง
สอดคล้องกับแนวคิดสีเขียว

2

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
ประชากร

กระแสโลก
ในอนาคต

5

การขาดแคลนทรัพยากรและการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3

สุขภาพและชีวิตความ
เป็นอยู่ที่ดี

4

นวัตกรรมเพื่อความเป็น
ศูนย์ (Zero)

กระแสโลกในอนาคต “Mega Trends”

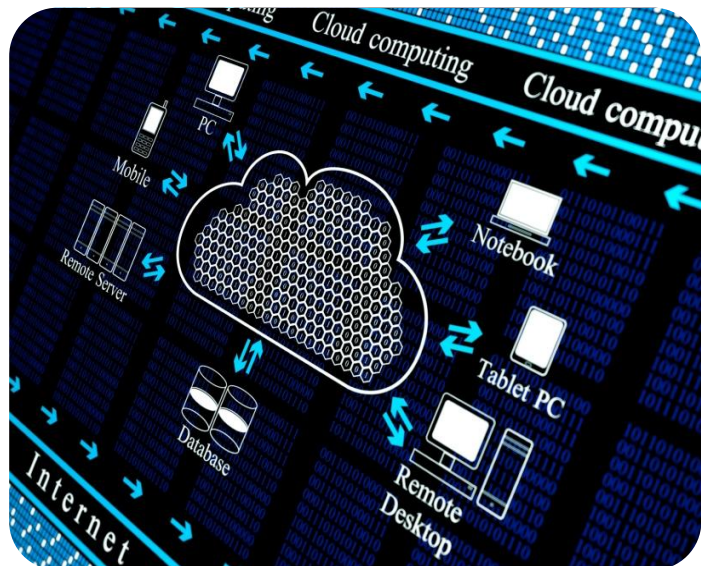

1 ความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยี

กระแสโลกในอนาคต

- ปี 2020 ประชากรโลกมีการเข้าถึงอุปกรณ์สื่อสาร และมีมากกว่า 1 เครื่องต่อคน
- โซเชียลมีเดียช่วยย่นระยะทางการสื่อสารระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคให้ใกล้กันและเข้าใจกัน
- เทคโนโลยีก้าวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของมนุษย์

เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสารระหว่าง
ผู้ผลิต ผู้บริโภค รวดเร็ว

กระแสโลกในอนาคต “Mega Trends”

6 MEGA-TRENDS

2

การเปลี่ยนแปลง
โครงสร้างประชากร

กระแสโลก
ในอนาคต

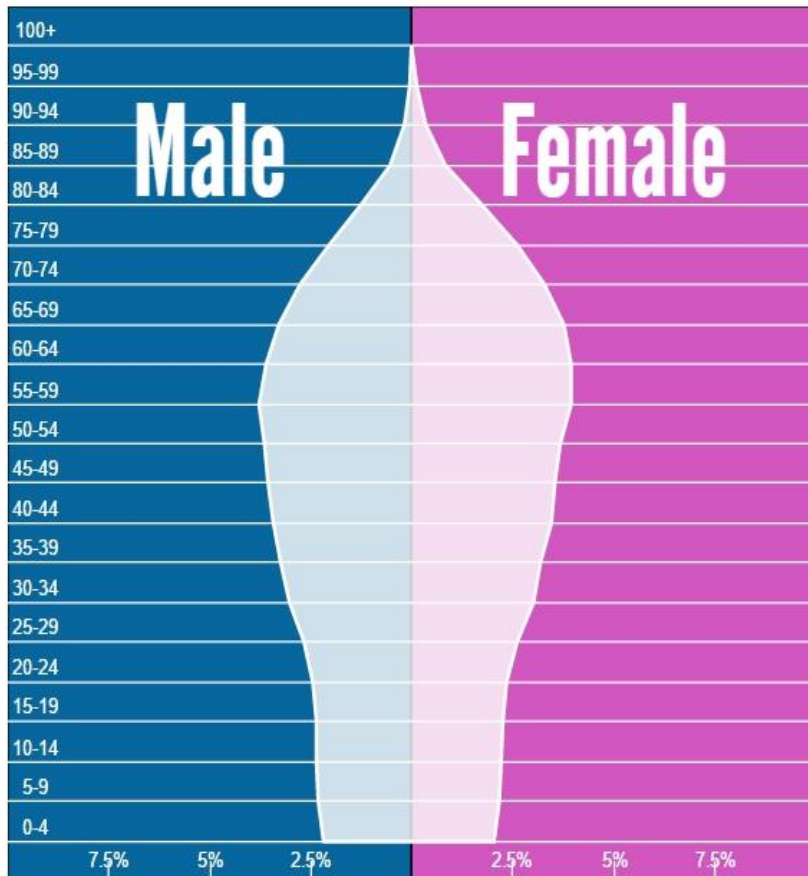
- ปี 2050 สัดส่วนประชากรที่มีอายุมากกว่า 60 ปี จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 21 ของประชากรโลก
- รัฐบาลต้องแบกรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุ และอาจส่งผลกระทบต่อ GDP ของประเทศโดยรวม

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

Thailand 2035

Population: **66.773.000**

ประชากรวัยแรงงานลดลง
ขาดแคลนแรงงานเกษตร

กระแสโลกในอนาคต “Mega Trends”

6 MEGA-TRENDS

กระแสโลก
ในอนาคต

3

สุขภาพและชีวิต
ความเป็นอยู่ที่ดี

- ให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ (Health, Wellness and Well being) ที่ลึกซึ้งมากขึ้น
- คำนึงถึง ร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ สุขภาพและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี
- เกิดการพัฒนาด้านวิทยาการทางการแพทย์ และสุขภาพต่าง ๆ

สุขภาพและชีวิตความเป็นอยู่

สุขภาพและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี การให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ (Health, Wellness and Wellbeing) ทำให้เกิดการพัฒนาด้านวิทยาการทางแพทย และสุขภาพต่าง ๆ

สร้างโอกาสของอาหารสุขภาพ/การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กระแสโลกในอนาคต “Mega Trends”

6 MEGA-TRENDS

- การคิดค้นนวัตกรรมภายใต้แนวคิดของการตัดสิ่งที่ไม่จำเป็นหรือไม่ต้องการให้น้อยลงเรื่อย ๆ จนเหลือ 0 หรือไม่มีเลย ดีที่สุด เช่น **Zero Emissions from Cars, Zero Accidents**

กระแสโลก
ในอนาคต

นวัตกรรมเพื่อความเป็น
ศูนย์ (Zero)

4

นวัตกรรมเพื่อความยั่งยืน

การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม/
Zero Waste/ การใช้ปุ๋ยเท่ากับอัตรา
ที่พืชต้องการ ไม่มีการสูญเสีย

Industrial Gas, Syngas & Biogas
Agriculture Biogas
Biomass Gasification

Frost & Sullivan

กระแสโลกในอนาคต “Mega Trends”

6 MEGA-TRENDS

- ความต้องการพลังงานในโลกจะเพิ่มถึง 50% ในปี 2573
- ความต้องการใช้ทรัพยากรน้ำและอาหารจะพุ่งสูงถึง 40% และ 35% ตามลำดับ
- ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น

กระแสโลก
ในอนาคต

5

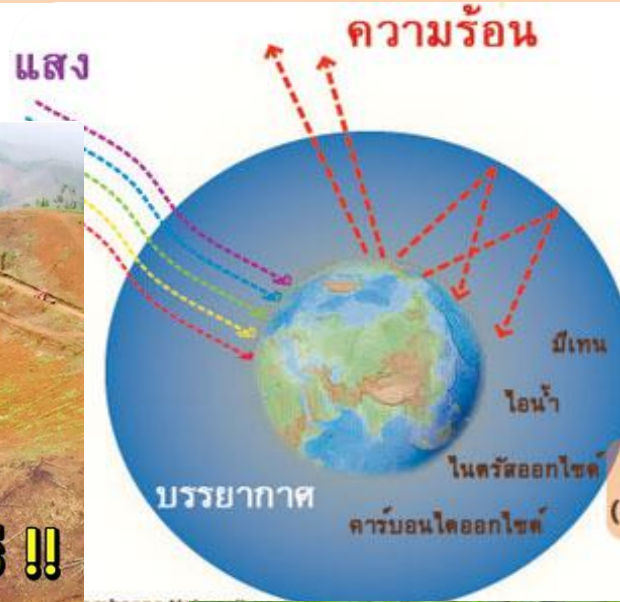
การขาดแคลนทรัพยากรและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ขาดแคลนทรัพยากร และปัญหาโลกร้อน

**ชาวเน็ตลูกอ้อทวงคืนพื้นที่ป่า
โดนรุกป่าต้นน้ำจันโกรีน 8 แสนไร่ !!**

ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีเพื่อลดการใช้ปัจจัยการผลิต / เทคโนโลยีที่ไม่ปล่อยมลพิษ

กระแสโลกในอนาคต “Mega Trends”

6 MEGA-TRENDS

- **Smart is the New Green** คือ นวัตกรรมที่ห่วงใยโลกและสิ่งแวดล้อม เช่น smart car, smart phone, smart energy, smart medical, smart cloud, smart home, smart city

6

เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นอัจฉริยะต้องสอดคล้องกับแนวคิดสีเขียว

กระแสโลก
ในอนาคต

การพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สอดคล้องกับแนวคิดสีเขียว

Smart farmer สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้นำมาใช้ในการบริหารจัดการฟาร์มของตนเองให้มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างรายได้

แนวโน้มภาคการเกษตรของโลก ใน 20 ปีข้างหน้า

1. ความต้องการอาหารเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก

2. ประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3. การก้าวกระโดดด้านวิทยาศาสตร์อย่างรวดเร็ว

4. นวัตกรรมจะเป็นปัจจัยกำหนดความสำเร็จ

5. โอกาสด้านพลังงานเพิ่มขึ้น

6. ความสะดวกและสุขภาพจะมีบทบาทสำคัญมากขึ้น

7. ผู้ผลิตและผู้บริโภคจะมีความสัมพันธ์โดยตรงเพิ่มมากขึ้น

8. การเปลี่ยนผ่านยุคของคนรุ่นใหม่

9. การเป็นหุ้นส่วนจะเป็นปัจจัยกำหนดความสำเร็จ

2. แนวคิดเกี่ยวกับ Thailand 4.0

ทำไมต้อง
THAILAND
4.0

- โลกเข้าสู่ยุค Global
- ประเทศไทยอยู่ในช่วงสูญญากาศมานาน
- หนีกลุ่ม CLMV
- หนีกับดักรายได้ปานกลาง

บทสรุป

รหัส "ประเทศไทย 4.0" คืออะไร?

ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
กล่าวถึงโมเดลเศรษฐกิจไทยในแต่ละยุค

โมเดล 3 รหัส ที่ผ่านมา
ยังไม่สามารถนำพาประเทศไทย
ผ่านกับดักความยากจน
ไปสู่ประเทศที่มีรายได้ปานกลาง
ขั้นสูง หรือรายได้สูง

ที่มา : แผนฯพณฯ ดร. สุวิทย์ เมษินทรีย์
Dr. Suvit Meetsincee
(<https://web.facebook.com/drsuwitpage/>)

เริ่มจากโมเดลรหัส

1.0

ประเทศไทย
เน้นไปที่ภาคการเกษตร ขยายวัตถุดิบ

2.0

ประเทศไทย
เน้นไปที่อุตสาหกรรมเบา
ใช้ต้นทุนแรงงานและวัตถุดิบน้อย
เช่น อุตสาหกรรมทอผ้า อาหาร
เครื่องใช้ไฟฟ้า

3.0

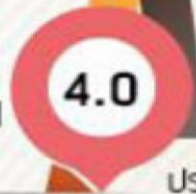
ประเทศไทย
เป็นช่วงเวลาที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน
โดยเริ่มเน้นไปที่อุตสาหกรรมหนัก
และส่งออก

4.0

ประเทศไทย
เป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ
ไปสู่ Value Based Economy
หรือ "เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม"

แนวทาง
ประเทศไทย

ประกอบด้วย

- 01/ เปลี่ยนจากสินค้าโภคภัณฑ์ ไปสู่สินค้านวัตกรรม
- 02/ เปลี่ยนจากขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์
- 03/ เปลี่ยนจากเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น

Model ขับเคลื่อน Thailand 4.0

แนวคิดรัฐบาล ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

Thailand 3.0

- ความไม่สมดุลในการพัฒนา
- ความเหลื่อมล้ำของสังคม
- ประเทศมีรายได้ปานกลาง

นโยบาย

- เข้มแข็งจากภายใน
- เชื่อมโยงประชาคมโลก

การขับเคลื่อน

มุ่งขยาย “พื้นที่ร่วม”
บรรลุ “เป้าหมายร่วม”

หลักคิด

- เดินหน้าไปด้วยกัน
- ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

พลังประชารัฐ

3 Growth Engines

- Competitive
- Inclusive
- Green

Sufficient Economy

คนไทย 4.0

- Global Thais
- Smart Farmers
- Smart Enterprises / Startups
- Knowledge Workers / High Skilled Labors
- High Value Service Providers

วาระขับเคลื่อนเร่งด่วน

สังคมแห่งโอกาส/
สังคมที่สามารถ
ใน 5 กลุ่มเป้าหมาย

- เกษตรกรรายย่อย
- OTOP/SMEs
- แรงงานไร้ฝีมือ
- คนจนในเมือง
- คนสูงวัย

Multiple
Growth Poles

ผ่านแผนพัฒนา
จังหวัด 4.0

Competitive
Ecosystem เน้น
5 Technologies
+ 5 Industries

ลงทุนโครงสร้าง
พื้นฐานแห่ง
อนาคต

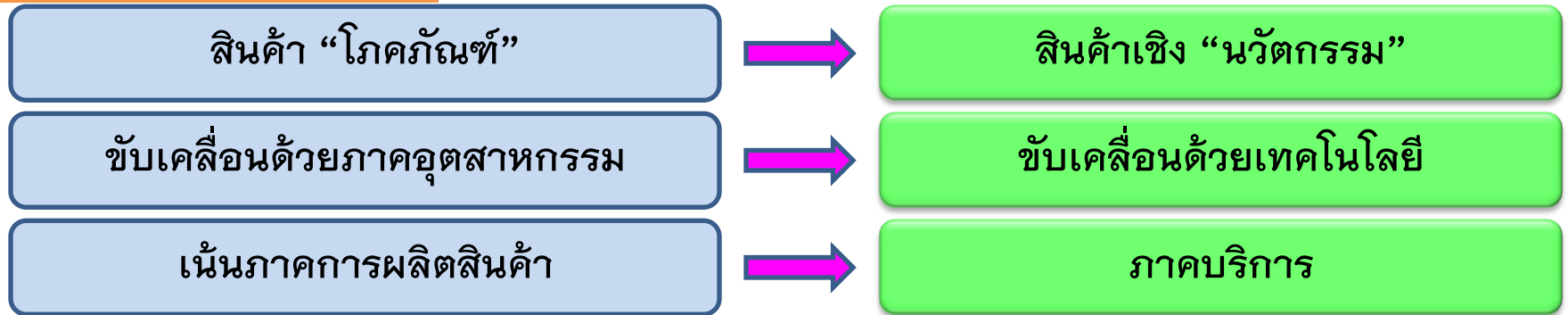
Thailand 4.0

- มั่นคง
- มั่งคั่ง
- ยั่งยืน

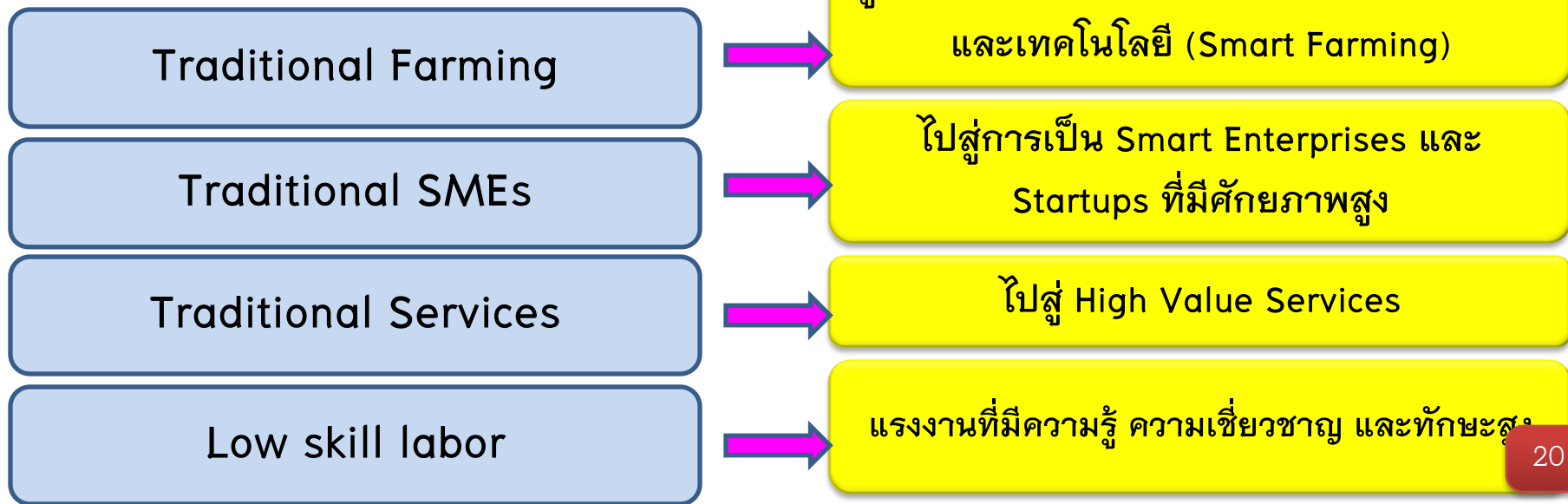
ปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ Value Based Economy หรือเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

ที่มา : ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์

เปลี่ยนแปลงใน 3 มิติ

การเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน 4 องค์ประกอบสำคัญ

Focus เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมเป้าหมาย 5 กลุ่ม

ที่มา : ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์

กลุ่มอาหาร เกษตร เทคโนโลยี

กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ เทคโนโลยีการแพทย์

กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ ระบบ
เครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อ
และฝังกับอุปกรณ์ต่างๆ

กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม
บริการที่มีมูลค่าสูง

การเติมเต็มด้วยวิทยาการ 5 สาขา เพื่อความได้เปรียบ

3. สถานการณ์การเกษตรไทย และการปฏิรูปสู่เกษตร 4.0

GDP

ภาคเกษตร

- ปี 2558 มูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรรวม 1.21 ล้านล้านบาท
- GDP ภาคการเกษตร มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับ GDP รวมของประเทศ

ครัวเรือน/

ประชากรเกษตร

- จำนวนครัวเรือนเกษตรมีแนวโน้มลดลง 0.09% ต่อปี (ปี 2558 มี 5.71 ล้านครัวเรือน)
- ประชากรเกษตรและแรงงานเกษตรสูงอายุและมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง

ทรัพยากรธรรมชาติ

เสื่อมโทรม

- สภาพปัญหาดินที่เกิดตามสภาพธรรมชาติเพิ่มขึ้น (ดินเปรี้ยว ดินเค็ม การชะล้างของพื้นที่ลาดชัน)
- สภาพปัญหาดินที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดินเพิ่มขึ้น (ดินดาน ดินปนเปื้อน)
- ปัญหาภัยธรรมชาติ น้ำท่วม อุทกภัย ภัยแล้ง มีความถี่และรุนแรงมากขึ้น

มาตราการพื้นที่เกษตร (Zoning)

ที่ดิน

- เกษตรกรจำนวนมากไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

พื้นที่ชลประทาน

- พื้นที่ชลประทาน 24.96 ล้านไร่ (ร้อยละ 16.7) เนื้อที่นอกเขตชลประทาน 122 ล้านไร่ (ร้อยละ 83.3)
- พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 3.5 แสนไร่

สถาบันเกษตรกร

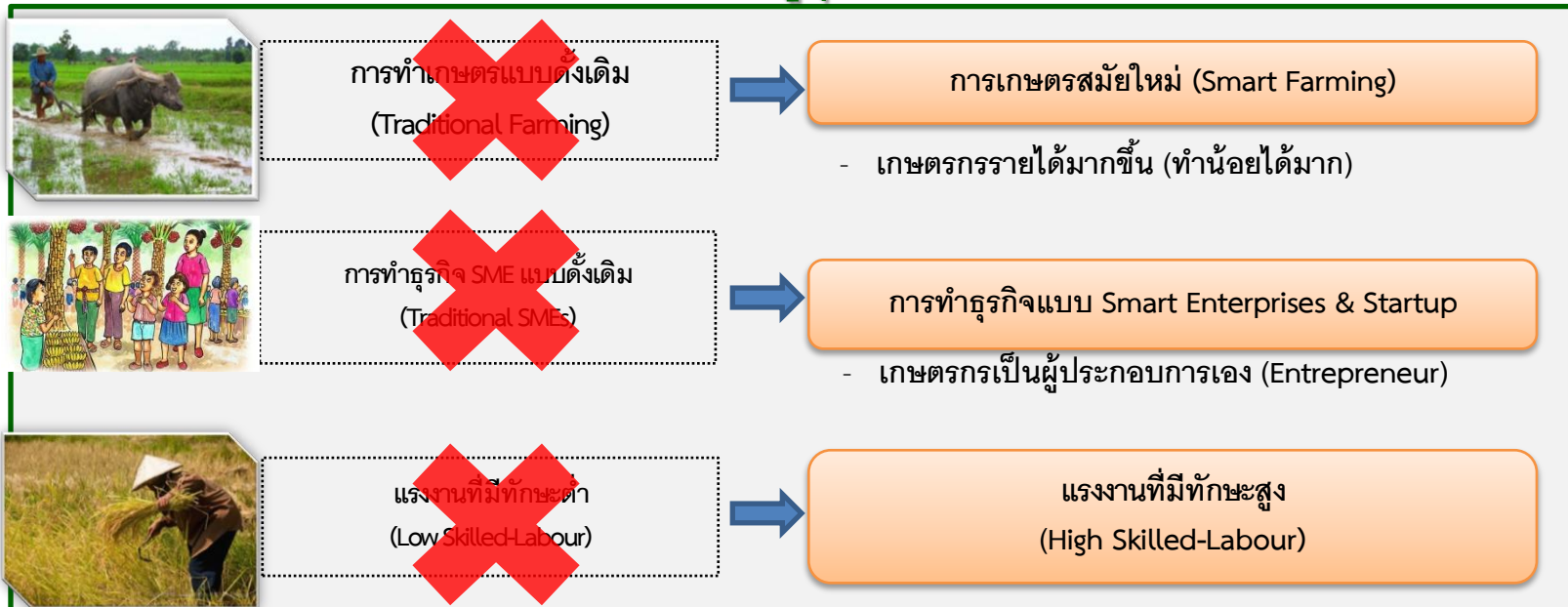
- ส่วนใหญ่ยังไม่เข้มแข็ง บางส่วนขาดโครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการที่ดี
- ขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการเงิน การตลาด และองค์ความรู้

การขับเคลื่อนภาคการเกษตรของประเทศไทยยุคไทยแลนด์ 4.0

ระบบการเปลี่ยนผ่านของภาคการเกษตรสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0

Model ขับเคลื่อน Thailand 4.0 : Modern Agriculture

Thailand 3.0 : Agricultural Sector

ความไม่สมดุลภาคการเกษตร

1. สินค้าเกษตรส่วนใหญ่ขึ้นกับฤดูกาล
2. สินค้าเกษตรยืดหยุ่นน้อย (อาหาร และวัตถุดิบ เพื่อภาคอุตสาหกรรม)
  - อาหาร : การบริโภคคงที่
  - อุตสาหกรรม : ขึ้นกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ
3. ความไม่สมดุลของธรรมชาติ (ฝนแล้ง น้ำท่วม)
4. ราคาผลผลิตขึ้นกับ Demand และ Supply

ความยากจนของเกษตรกร

1. ต้นทุนการผลิตสูง/ผลผลิตราคาไม่แน่นอน
2. เกษตรกรรายย่อย สถาบันเกษตรกร และ สหกรณ์ยังไม่เข้มแข็ง
3. การเอาเปรียบและกึ่งผูกขาดในภาคเกษตร
4. ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง / ดินเสื่อมโทรม
5. ขาดการเชื่อมโยงในลักษณะ clusters

ความเหลื่อมล้ำ

1. เข้าไม่ถึงทรัพยากร
2. เข้าไม่ถึงนวัตกรรม เทคโนโลยี
3. เข้าไม่ถึงแหล่งเงินทุน
4. เข้าไม่ถึงนโยบายรัฐบาล

3 New Growth Engines (Competitive, Inclusive & Green Engines)

แก้ปัญหาเร่งด่วน

1. ภัยแล้ง / การบริหารจัดการน้ำ
2. IUU
3. ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ
4. แก้ปัญหาที่ดินทำกิน
5. แก้ปัญหาหนี้สินเกษตรกร

ปฏิรูปภาคเกษตร

1. คนในภาคเกษตร
2. พื้นที่/ทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน
3. สินค้าเกษตร
4. R&D เทคโนโลยีและนวัตกรรม

Drivers

เกษตรกร ----> Smart Farmers
 สถาบันเกษตรกร ----> Smart Groups
 ภาครัฐ ----> Smart Officers / Smart Office

Laws -----> Smart laws

Sufficient Economy

Thailand 4.0: Modern Agricultural Model

1. เกษตรกรมั่งคั่ง
2. ประเทศมั่นคงด้านอาหาร
3. เกษตรกรมั่งคั่งยั่งยืน

พลังประชารัฐ

ปฏิรูปภาคเกษตร : เกษตรกรรม 4.0

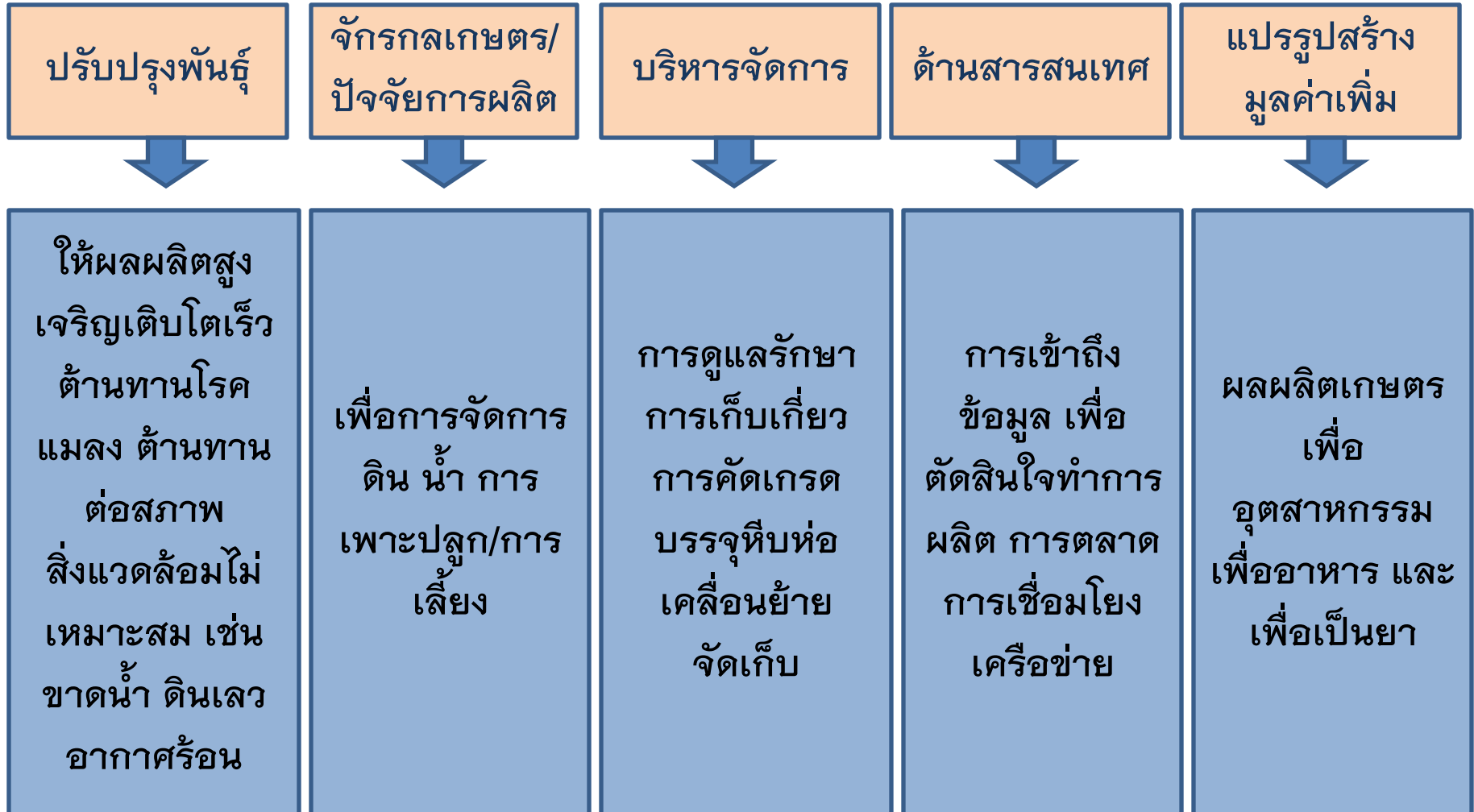
พัฒนาคน	พัฒนาพื้นที่/ ทรัพยากรและ โครงสร้างพื้นฐาน	พัฒนาสินค้า	R&D เทคโนโลยี และนวัตกรรม
เสริมสร้างทักษะและ ศักยภาพเกษตรกร/ สถาบันเกษตรกรให้ทัน กับการเปลี่ยนแปลงทั้ง ภายในและภายนอก	พัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานและบริหาร จัดการทรัพยากร ธรรมชาติด้าน การเกษตรให้สอดคล้อง และเพียงพอกับ พื้นที่เกษตร	พัฒนาคุณภาพ/ มาตรฐานสินค้าเกษตร และเพิ่มมูลค่าด้วย ผลงานวิจัยและ นวัตกรรม ให้สามารถ แข่งขันได้ รวมทั้งเน้น การทำเกษตรแบบมุ่ง เป้า	พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรม ด้านการเกษตรให้ สามารถนำไป ใช้ประโยชน์มากขึ้น

ตัวอย่าง โครงการภายใต้การปฏิรูปภาคเกษตร

พัฒนาคน	พัฒนาพื้นที่/ ทรัพยากรและ โครงสร้างพื้นฐาน	พัฒนาสินค้า	R&D เทคโนโลยีและ นวัตกรรม
1) โครงการศูนย์เรียนรู้การ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร 2) โครงการส่งเสริมเกษตร ทฤษฎีใหม่ 3) โครงการการพัฒนา สหกรณ์การเกษตร(ประชา รัฐ)	1)โครงการบริหาร จัดการพื้นที่เกษตร ตามหลักการแผนที่ เกษตรเพื่อบริหาร จัดการเชิงรุก (Agriculture Map for Adaptive Management)	1) โครงการระบบ ส่งเสริมเกษตรแบบ แปลงใหญ่ 2) โครงการเกษตร อินทรีย์ 3) โครงการธนาคาร สินค้าเกษตร	1) ศูนย์กลางการผลิต เมล็ดพันธุ์ 2) การพัฒนา เครื่องจักรกล การเกษตร 3) จัดตั้งศูนย์วิจัยและ พัฒนาพันธุ์สัตว์น้ำ (ประชารัฐ)

เทคโนโลยีและนวัตกรรมกรรมที่เกี่ยวของ

ภาคเกษตร (คิดค้น พัฒนา นำมาใช้ ตลอด Supply Chain)

4.0 ทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตร

4.1 กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

สภาพปัญหา : การพัฒนาประเทศ

ขาดความต่อเนื่อง

มี แผนพัฒนาและแผน
ยุทธศาสตร์ที่หลากหลาย

การจัดสรรและการใช้
งบประมาณแบบแยกส่วน

การกำหนดอนาคตของชาติ
กระทำโดยภาครัฐเป็นส่วนใหญ่

ประเทศพัฒนาแล้วจะมี
ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี

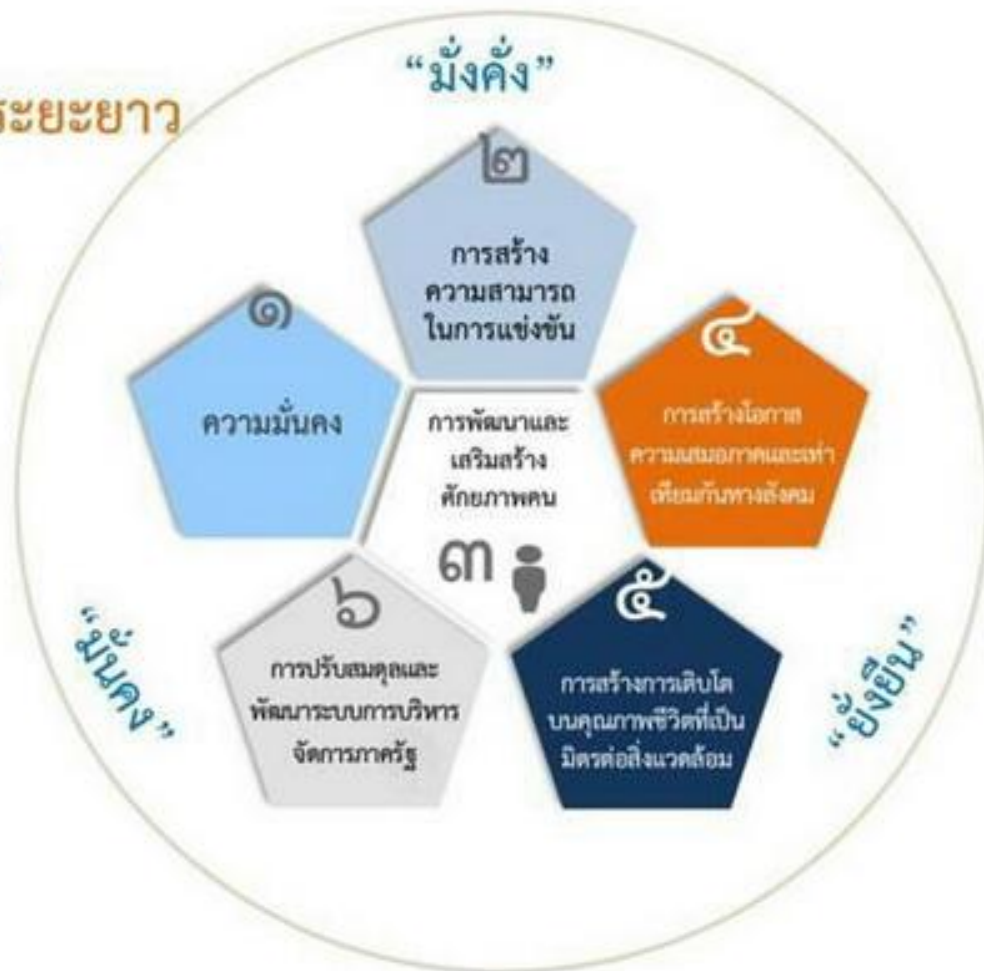
ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

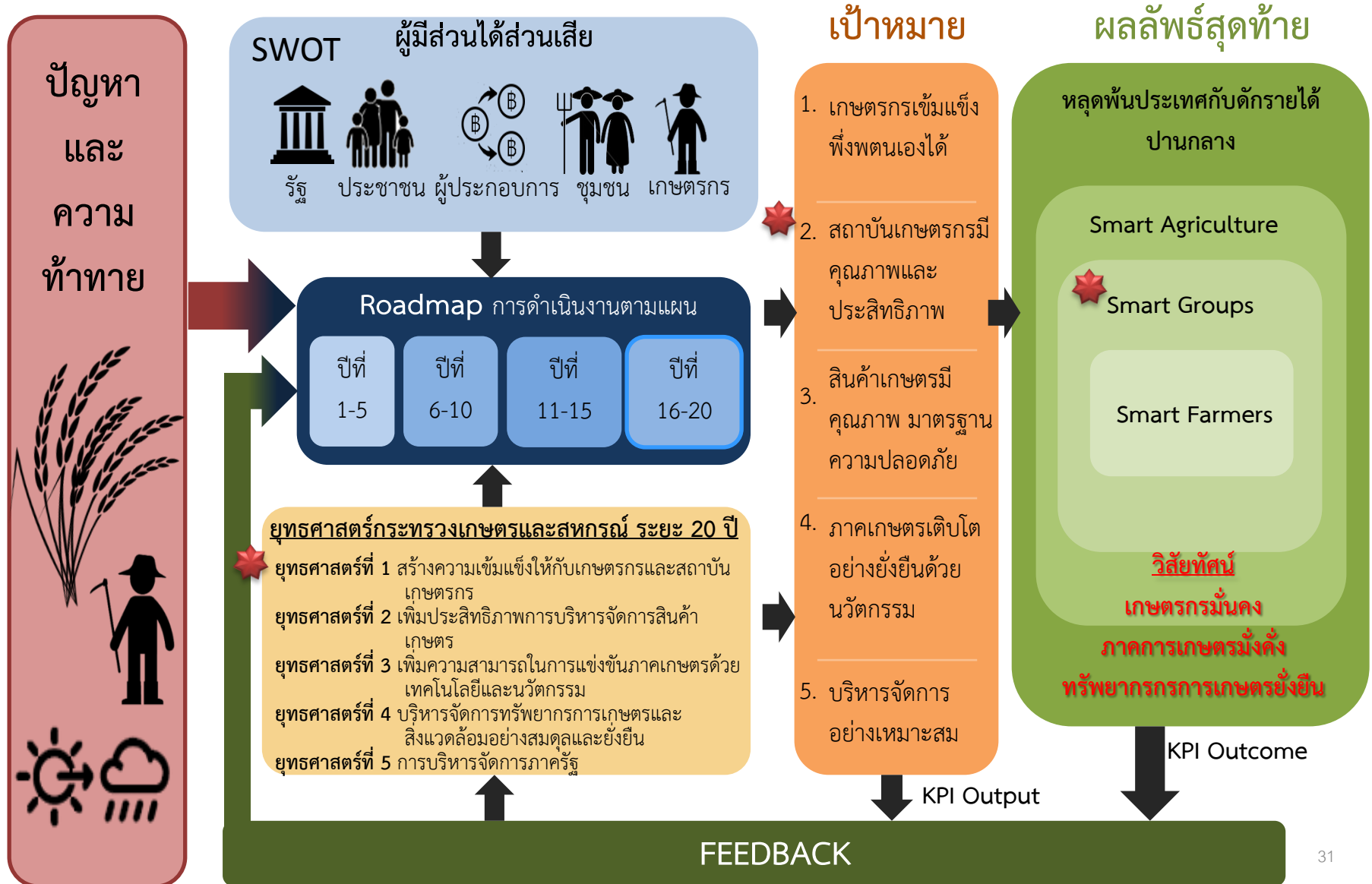
“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข
และตอบสนองต่อการบรรลุ

ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต
สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้าง
ความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ
เป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากาเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์รัฐบาลกับยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รัฐบาล

- วิสัยทัศน์ : มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ความมั่นคง
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- แผนปฏิรูปของ สปท.
  - ๑) เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้อง
  - ๒) เรื่อง การพัฒนากลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และสร้าง พ.ร.บ. บริหารจัดการน้ำ พ.ศ.
  - ๓) เรื่อง การปฏิรูปการประกันภัยเกษตรกร
- เป้าหมาย SDGs
  - ประเด็นที่ ๒ ขจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารปรับปรุงโภชนาการและสนับสนุนการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน
  - ประเด็นที่ ๕ สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการบริหารจัดการน้ำและสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน
- แผนการใช้จ่ายงบประมาณ (ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณ)
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคงและการต่างประเทศ
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาคาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเติบโตจากภายใน
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- วิสัยทัศน์ : เกษตรกรมั่นคง ภาคเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ :
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (Smart Farmer / Group / Officer)
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า (ลดต้นทุน ผลิตและขายด้วยคุณภาพ)
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Green Technology เกษตรสมัยใหม่ 4.0)
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (Clean Technology / Zero waste)
  - ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ (ประชาธิปไตย ปรับปรุง / โครงสร้าง function / กฎหมาย)
- แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ (Operation Plan) ระยะ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ๒๐ ปี	แผนงาน	เป้าหมาย
(๑) แผนงานพื้นฐาน			
ยุทธศาสตร์ที่ ๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๑	๑.๑ ความมั่นคงและการต่างประเทศ	สร้างระเบียบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ให้รวมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒	๑.๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	GDP เกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓
ยุทธศาสตร์ที่ ๕	ยุทธศาสตร์ที่ ๕	๑.๓ การจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	บริหารจัดการน้ำที่ชลประทานเดิม ๓๘.๐๘ ล้านไร่
(๒) แผนงานยุทธศาสตร์			
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๔	๒.๑ การส่งเสริมการค้าในนามหน่วยงานทางหลักกับรัฐวิสาหกิจเพื่อไทย	เกษตรดำเนินการหลักกับรัฐวิสาหกิจเพื่อไทยเพิ่มขึ้น
(๓) แผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์			
ยุทธศาสตร์ที่ ๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๑	๓.๑ การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	สร้างระเบียบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ให้รวมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น
ยุทธศาสตร์ที่ ๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๑	๓.๒ การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์	แรงงานต่างด้าวทำงานถูกต้องตามกฎหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๑	๓.๓ การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง ร้อยละ ๕๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒	๓.๔ การพัฒนาพื้นที่เกษตรเชิงพื้นที่	โครงสร้างพื้นฐานได้รับการพัฒนา ๓๓ แห่ง
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒	๓.๕ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์	ระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรได้รับการพัฒนา
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๓	๓.๖ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล	ระบบข้อมูลเกษตรอัจฉริยะ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๓	๓.๗ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา	งานวิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีนำไปสู่การใช้ประโยชน์ร้อยละ ๘๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒	๓.๘ การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ	เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒	๓.๙ การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคการเกษตร	GDP เกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๑	๓.๑๐ สิ่งเสริมเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ร้อยละ ๕๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๑	๓.๑๑ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง	สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ร้อยละ ๕๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๑	๓.๑๒ การจัดการปัญหาที่ดินทำกิน	ผู้ยากไร้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ
ยุทธศาสตร์ที่ ๕	ยุทธศาสตร์ที่ ๕	๓.๑๓ การบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม	พัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียจากปศุสัตว์และลดการเผาในพื้นที่เกษตร
ยุทธศาสตร์ที่ ๕	ยุทธศาสตร์ที่ ๕	๓.๑๔ การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	พื้นที่เกษตรกรรมร้อยละ ๑๐ ล้านไร่
ยุทธศาสตร์ที่ ๕	ยุทธศาสตร์ที่ ๕	๓.๑๕ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นเป็น ๕๓.๐๘ ล้านไร่
(๔) แผนงานบุคลากรภาครัฐ			
ยุทธศาสตร์ที่ ๖	ยุทธศาสตร์ที่ ๕	๔.๑ พัฒนาศักยภาพกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ข้าราชการ กษ. ทุกคนเป็น Smart Officers

๔. แผนใช้จ่ายงบประมาณ (ล้านบาท)

แผนงาน	ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๔	ปี ๒๕๗๕ - ๒๕๗๙	รวม ๒๐ ปี
(๑) แผนงานพื้นฐาน	๑๔๒,๒๔๙.๙๖	๑๖๐,๘๙๙.๐๕	๑๓๖,๘๓๗.๖๓	๑๓๙,๕๒๓.๓๙	๖๖๙,๔๑๙.๐๓
(๒) แผนงานยุทธศาสตร์	๑,๐๙๖.๙๓	๙๙๙.๐๐	๙๐๖.๐๐	๙๐๖.๐๐	๓,๙๐๗.๙๓
(๓) แผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์	๖๓๙๙๖.๒๕	๑,๕๖๖,๑๕๖.๓๑	๑,๓๘๙,๙๗๓.๒๒	๑,๖๗๙,๘๙๗.๙๙	๕,๒๖๖,๑๒๓.๖๖
(๔) แผนงานบุคลากรภาครัฐ	๑๕๕๙๓๗.๒๒	๑๙๕,๒๗๕.๐๐	๒๖๓,๓๒๐.๐๐	๓๙๙,๙๐๕.๐๐	๙๖๖,๘๓๗.๒๒
รวมงบประมาณทั้งสิ้น	๙๒๙,๐๕๙.๖๖	๑,๘๖๓,๑๘๙.๓๖	๑,๗๘๐,๙๓๐.๘๕	๒,๑๒๖,๒๓๐.๒๘	๖,๗๙๙,๓๓๗.๑๕

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

3. วิสัยทัศน์

เกษตรกรรมมั่นคง
ภาคการเกษตรมั่งคั่ง
ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน

4. หลักการ/แนวคิด

1. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถ และใช้สหกรณ์เป็นกลไกขับเคลื่อนหลัก
2. ยกระดับสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ มาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และมีความปลอดภัย
3. นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาพัฒนาภาคการเกษตรมีศักยภาพอย่างต่อเนื่อง
4. น้อมนำศาสตร์พระราชา และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

5. เป้าประสงค์ : เกษตรกรหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (~390,000 บาทต่อคน ในปี 2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 1

สร้างความเข้มแข็งให้กับ
เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2

เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
และยกระดับมาตรฐานสินค้า

ยุทธศาสตร์ที่ 3

เพิ่มความสามารถในการ
แข่งขันภาคการเกษตรด้วย
เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4

บริหารจัดการทรัพยากร
การเกษตรและสิ่งแวดล้อม
อย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5

พัฒนาระบบบริหาร
จัดการภาครัฐ

เป้าหมาย

1. รายได้เฉลี่ย 390,000 บาท/คน
2. เกษตรกรทุกคนเป็น Smart Farmer
3. สถาบันเกษตรกรทั้งหมดมีความเข้มแข็ง ในระดับ 1 และ 2 ร้อยละ 95

เป้าหมาย

1. GDP ภาคการเกษตร เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 3 ต่อปี
2. ฟาร์ม โรงงาน และสถานประกอบการได้มาตรฐาน
3. แปลงใหญ่มีจำนวน 14,500 แปลง/90 ล้านไร่

เป้าหมาย

1. งานวิจัย เทคโนโลยี และ นวัตกรรม ได้รับการพัฒนา ต่อยอดนำไปสู่การใช้ประโยชน์ ร้อยละ 80
2. เกษตรกรทุกคนเข้าถึงและนำเทคโนโลยี งานวิจัย นวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ได้

เป้าหมาย

1. พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน 10 ล้านไร่
2. พื้นที่การเกษตรได้รับการอนุรักษ์ปรับปรุงและฟื้นฟูปี ละ 2 ล้านไร่
3. พื้นที่ชลประทานมีจำนวน 42.78 ล้านไร่

เป้าหมาย

1. พัฒนาเป็น Smart officers / Smart researchers
2. ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างใน กษ.
3. ปรับปรุงและพัฒนา กฎหมายให้ทันสมัย

แนวทางการพัฒนา

1. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise
2. เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรวม
3. บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตร โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพ มาตรฐานสินค้า
2. ส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาเทคโนโลยีและ นวัตกรรมเพื่อการ ขับเคลื่อนเกษตรให้ สอดคล้องกับไทยแลนด์ 4.0
2. บริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการเกษตร
3. พัฒนางานวิจัยและ สารสนเทศให้ไปสู่เชิง พาณิชย์

แนวทางการพัฒนา

1. บริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรอย่างยั่งยืน
2. ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากร การเกษตรให้สมดุลและ ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาบุคลากรและนักวิจัย ทั้งหมดให้เป็น Smart officers/researchers
2. เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงาน
3. ปรับปรุงและพัฒนา กฎหมายด้านการเกษตร

4.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564)

▶ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน แนวทางการพัฒนาภาคเกษตร

♠ เสริมสร้างฐานการผลิตการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน

♠ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม

♠ ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

♠ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร

♠ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

♠ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่

แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร

ทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
สมดุล/ยั่งยืน

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตร

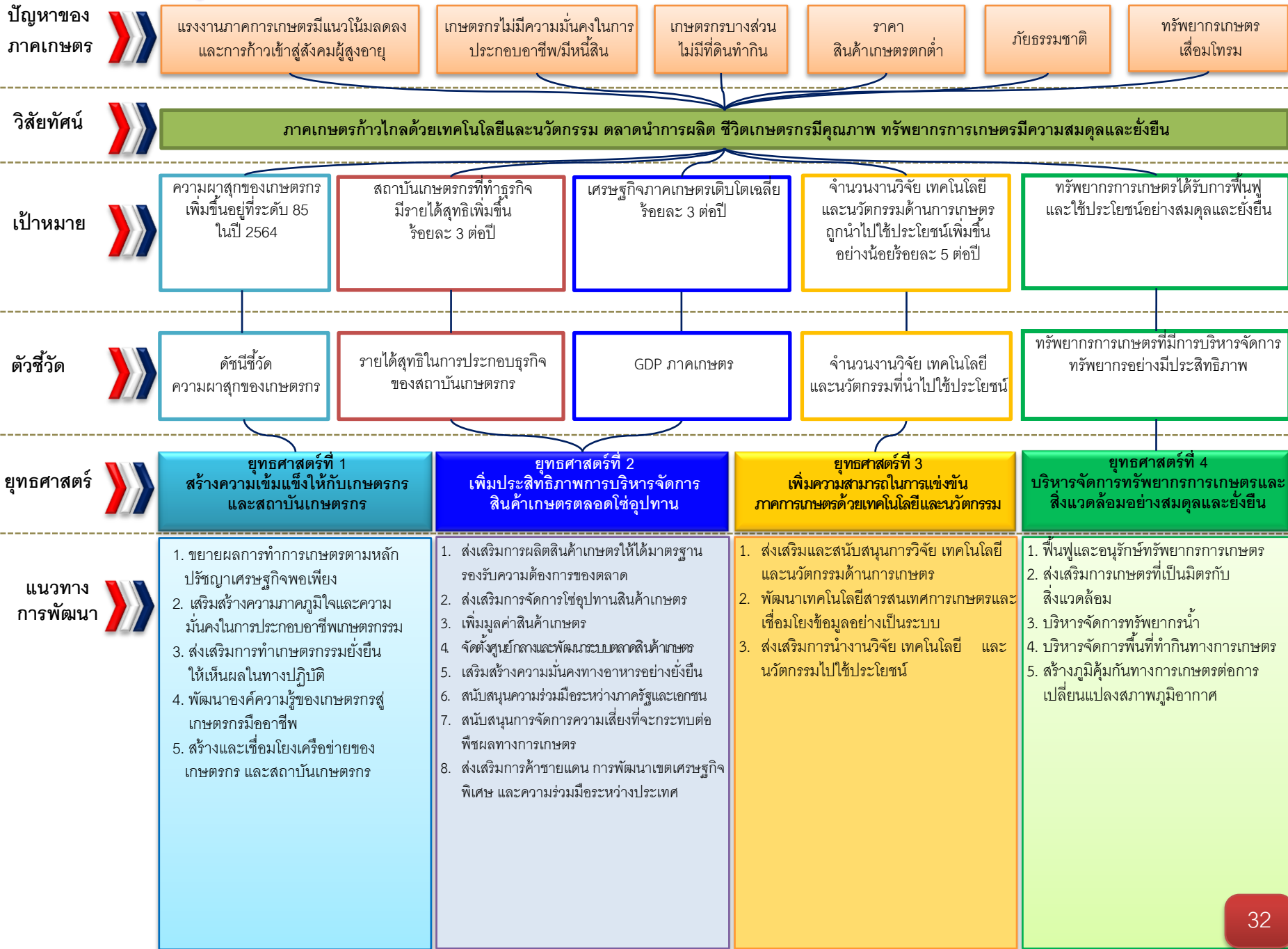

เพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยี/นวัตกรรม

วัตถุประสงค์

1. สร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกร และเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้
2. ส่งเสริมความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในการยกระดับผลผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด
3. สร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์
4. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แผนที่ยุทธศาสตร์ของ แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 5 แนวทาง

1. ขยายผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. สร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร

3. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน

4. พัฒนาองค์ความรู้สู่เกษตรกรมืออาชีพ

5. สร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตร ตลอดโซ่อุปทาน

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 8 แนวทาง

1. ผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด

2. บริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร

3. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

4. จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร

5. สร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างต่อเนื่อง

6. สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับเอกชน

7. สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร

8. ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

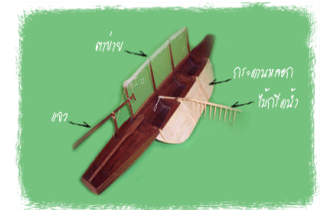
แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 3 แนวทาง

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร

3. ส่งเสริมการนำงานวิจัยเทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

2. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 5 แนวทาง

1. ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร

2. ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3. บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

4. บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร

5. สร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี
ประชาชนมีความมั่นคงด้านอาหาร
เป็นฐานสร้างรายได้ให้แผ่นดิน

ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง พัฒนาอย่างยั่งยืน